

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní umělecká škola, Kuřim, okres Brno - venkov

Zahradní 1529, 664 34 Kuřim

Identifikátor školy: 600 003 442

Termín konání inspekce: 18. - 21. listopad 2003

Čj.:	12-1219/03-5173
Signatura:	ol2kx504

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ Personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v hudebním a výtvarném oboru vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ Materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v ZUŠ vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ Průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve výtvarném oboru a vybraných předmětech hudebního oboru (dřevěné dechové nástroje, klavír a hudební nauka) vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní umělecká škola (ZUŠ) je příspěvkovou organizací zřizovanou Jihomoravským krajem, se sídlem Žerotínovo náměstí 3/5, 601 82 Brno. Jedná se o čtyřoborovou ZUŠ. V době konání inspekce měla celkem 691 zapsaných žáků, z toho 440 v hudebním, 146 v tanečním, 84 ve výtvarném a 21 v literárně-dramatickém oboru. Počet žáků respektuje stanovenou kapacitu školy. Na základě projeveného zájmu dětí a personálních a materiálních podmínek ZUŠ vyučuje škola v letošním školním roce v hudebním oboru hru na klavír, keyboard, akordeon, housle, violoncello, kytaru, zobcovou a příčnou flétnu, klarinet, saxofon, trubku, pozoun, bicí nástroje, zpěv a sborový zpěv. Výuka je zabezpečována v kmenové škole v Kuřimi a v odloučených pracovištích ve Veverské Bitýšce, Moravských Knínicích, Lelekovicích, Čebíně, Lipůvce a Lažánkách.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Personální zabezpečení výuky sledovaných oborů je z hlediska kvalifikace vyučujících pro práci na tomto typu školy optimální. Všech dvacet tři pedagogů hudebního oboru a dvě učitelky výtvarného oboru splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti stanovené vyhláškou č. 139/1997 Sb. Téměř polovina z nich pracuje na částečný pracovní úvazek. Při skladbě úvazku ředitel školy využívá odborné předpoklady vyučujících. Převážná většina z nich tak vyučuje hru na vystudovaný nástroj. Vedení ZUŠ cílevědomě usiluje o vybudování stabilizovaného, z pohledu nástrojové profílace vhodně složeného pedagogického sboru. K tomu směřuje uvážlivý přístup k personální politice školy. Patřičnou pozornost věnuje ředitel školy otázkám dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Podporuje jejich účast na akcích akreditovaných vzdělávacích institucí a další aktivity vedoucí k jejich uměleckému a pedagogickému růstu.

Organizace výchovně-vzdělávací práce a celkového provozu školy se řídí jasně stanovenými a zažitými pravidly, která jsou obsažena v „Organizačním řádu“ a „Pracovním řádu“ Základní umělecké školy Kuřim a pracovních náplních jednotlivých skupin zaměstnanců. Ředitel školy tak adresně deleguje kompetence, povinnosti a odpovědnost na svoji zástupkyni, pedagogické a správní zaměstnance. Přenos informací uvnitř školy je účinně zabezpečen, a to průběžným osobním nebo telefonickým kontaktem a to i v případě odloučených pracovišť. Důležité pokyny jsou poskytovány pracovníkům v písemné podobě. Jako poradní orgán slouží pedagogická rada. Z jejich jednání jsou vedeny zápisy, ze kterých vyplývá, že obsahem těchto porad jsou především organizační a provozní záležitosti, méně již otázky pedagogické a umělecké. I když předmětové komise ve škole oficiálně zřízeny nejsou, učitelé jednotlivých oddělení se operativně a neformálně schází a diskutují společnou problematiku.

Ředitel školy při vedení zaměstnanců uplatňuje styl řízení, založený na důvěře v profesionální schopnosti pedagogů a odpovědnosti zaměstnanců ZUŠ při plnění jejich pracovních povinností. Inicjuje a podporuje aktivitu učitelů při využívání moderních metod výuky, výběru netradičního, inspirativního notového materiálu. Zjištění ČŠI však prokázala, že v některých případech chybí důslednější kontrola a vyvození účinných opatření (viz úroveň vedení třídní dokumentace, naplňování učebních plánů). Kontrolní činnost je zaměřena především na kvalitu výkonu žáků na třídních přehrávkách a veřejných koncertech, méně již na úroveň práce učitele se žáky v průběhu výuky. Klasická hospitační činnost je prováděna v menší míře.

Ředitel školy usiluje o vytváření podmínek a prostoru pro diskusi odborné a pedagogické problematiky a sebehodnocení zaměstnanců. Pro motivující stanovení nadtarifních složek mzdy slouží kritéria hodnocení, se kterými byli všichni zainteresovaní seznámeni.

Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům mají celkově velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Škola má ve kmenové škole v Kuřimi pro realizaci svého výchovně-vzdělávacího programu vytvořeno vynikající prostorové zázemí a potřebné materiálně-technické vybavení. Pro svoji činnost získala v roce 2002 nový, účelově postavený školní objekt, který plně respektuje její potřeby. Pro všechny čtyři vyučované obory se v něm nachází dostatek vhodných učeben, koncertní sál a odpovídající pracovní a sociální zázemí pro žáky i pedagogy. Všechny prostory školy jsou velmi dobře, funkčně a esteticky upraveny, akusticky řešeny. Poskytují velmi příznivé, kulturní prostředí, které bezezbytku splňuje psychohygienické podmínky výuky na tomto typu školy. Rovněž materiálně-technické podmínky na odloučeném pracovišti ve Veverské Bitýšce jsou velmi dobré. Na ostatních odloučených pracovištích využívá škola prostory místních základních škol.

Základní vybavení jednotlivých oborů školy potřebnými učebními pomůckami, didaktickou technikou a hudebními nástroji je dostatečně zajištěno. Všechny učebny hudebního oboru jsou vybaveny pianiny. V koncertním sále je umístěno klavírní křídlo. Škola vlastní a podle potřeby žákům také zapůjčuje některé další hudební nástroje. Učitelé mají k dispozici dostatečné množství potřebného notového materiálu. Rovněž materiálně-technické vybavení výtvarného ateliéru a dalších nehudebních oborů je vzhledem jejich potřebám velmi dobré.

Materiálnímu zabezpečení výuky věnuje ředitel školy potřebnou pozornost a sleduje efektivitu využívání stávajících materiálních zdrojů. V rámci reálných možností ZUŠ se snaží o další zkvalitňování podmínek výuky.

Prostorové zázemí ZUŠ je vynikající. Materiálně-technické vybavení školy vzhledem k potřebám vyučovaných oborů je celkově velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vyučované obory

Základní umělecká škola je čtyřoborová. Poskytuje základy uměleckého vzdělání v hudebním, výtvarném, tanečním a literárně-dramatickém oboru.

Vyučované obory jsou v souladu se zařazením do sítě škol.

Škola vychází z platných učebních dokumentů ZUŠ. Učební plány č. j. 18 418/95 pro hudební obor však nejsou u části žáků respektovány. Na základě kontroly bylo zjištěno, že ve hře na zobcovou flétnu není u čtrnácti žáků dodržena minimální časová dotace výuky stanovená výše uvedenými učebními plány. V hospitovaných nástrojích (klavír, dřevěné dechové nástroje) nejsou v plném rozsahu naplňovány učební plány v případě přidružených předmětů komorní či souborové hry a hudební nauky. Výuku komorní a souborové hry, doprovodu... z celkového počtu 83 žáků (kteří ji mají učebními plány stanovenou) ji skutečně navštěvuje 48 žáků. V případě hudební nauky je pravidelná docházka zabezpečena u 237 ze 287 žáků. Výuka výtvarného oboru je plánována a realizována v souladu s požadavky upravených a v současnosti platných učebních plánů č. j. 18 455/2002-22.

V dodržování platných učebních osnov hudebního oboru č. j. 11 393/81-35 a výtvarného oboru č. j. 15 865/2000-22 nebyly zjištěny nedostatky. Pedagogická dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Výuka sledovaných nástrojů v hudebním oboru není v souladu s učebními dokumenty. Výuka výtvarného oboru je v souladu s učebními dokumenty.

Jako účinný nástroj pro sledování plnění učebních osnov slouží analýza výsledků komisionálních postupových zkoušek.

Kontrola naplňování učebních osnov je účinná.

Při sestavování rozvrhu hodin vycházejí učitelé vstříc potřebám žáků. Školní řád jasně stanovuje pravidla studia v ZUŠ. Přenos informací vůči žákům a rodičům je dostatečně zajištěn prostředky obvyklými pro tento typ školy.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v hudebním a výtvarném oboru

Hudební obor (hra na klavír, zobcovou flétnu, klarinet a hudební nauka)

Přestože všichni učitelé splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti a vyučují nástroj, který je shodný s jejich nástrojovou profilací, byly u některých z nich v průběhu výuky sledovány méně vhodné metodické postupy.

Učitelé pracovali ve výuce se žáky dle jejich individuálních možností, stanovené cíle u většiny pedagogů byly naplňovány. Studijní plány v třídních knihách jsou spíše formální, omezené většinou na pouhý výčet literatury.

Učebny ve kmenové škole jsou vhodně a účelově vybavené. Po stránce akustiky velmi vhodně vyřešené. Také jejich vzájemná zvuková prostupnost je velmi malá. Materiální podpora výuky byla dobře zabezpečena. Ve sledované individuální výuce vyučující vhodně využívali nástrojové ukázky pro lepší názornost a pochopení daného problému. Ve skupinové výuce hudební nauky byla využita k poslechu audio-technika a pro intonační a tonální citění pianino.

Samotný průběh výuky měl většinou standardní průběh. Žáci se nejprve rozehráli na stupnicích a akordech. Dále následovaly etudy či technická cvičení a v závěru přednesové skladby. Kvalita výuky byla rozdílná. Učitelé sice kladli důraz na upevňování elementárních návyků nástrojové hry, přirozený postoj či posed u nástroje, ale u části z nich chyběla důslednější průběžná kontrola dodržování jejich pokynů. Ve výuce **hry na dřevěné dechové nástroje** učitelé vedli žáky k přirozenému držení nástroje a kladli důraz na notovou interpretaci. Rytmicky obtížná místa byla u některých žáků zvládnuta spíše nahodile, chybělo

jejich teoretické osvojení. Také byla v jednom případě u žáka patrná méně vhodná nátisková fixace, ke který nebyl v průběhu výuky veden. Správná práce s dechem a dodržování dechové linie nebyla u žáků vždy dodržována. Ve **hře na klavír** bylo žákům zdůrazňováno především správné postavení ruky, vhodný prstoklad a dobré zvládnutí pedálové techniky. Promyšlená a koncepční výuka byla patrná v odloučeném pracovišti. Žáci vedeni učitelkou měli vytvořeny správné základy klavírní hry, které byly ve vyšším ročníku cíleně rozvíjeny a zdokonalovány. Případné dílčí nedostatky v přednesu skladeb byly systematicky učitelkou opravovány, žákům byly poskytnuty odborné rady pro domácí přípravu. I když byla celkově ve sledované výuce patrná odborná práce pedagogů, byla technická úroveň u některých žáků rozdílná. V jedné hospitované výuce hrála žákyně méně náročné skladby, prokazovala výrazně slabší technickou úroveň a její zběhlost ve čtení not byla poněkud slabší. Ve skupinové výuce **hudební nauky** se žáci nejprve rozezpívali za klavírního doprovodu vyučující, dále následovalo opakování minulého učiva. Nová učební látka byla dostatečně žákům vysvětlena na různých příkladech. Vyučovací jednotka byla vhodně prokládána zpěvem a také hudebními ukázkami z CD nosiče k danému tématu. Hodina však postrádala aktivnější zapojení žáků do vyučovacího procesu.

Učitelé pracovali se žáky individuálním způsobem, rozvíjeli u nich muzikální projev, který je založený na technickém zvládnutí zvoleného nástroje. Prohlubovali u nich zájem o studovaný nástroj a lásku k hudbě. Podněcovali je k lepším výkonům.

V průběhu většiny hodin byla sledována velmi dobrá úroveň interakce. Komunikace vzhledem k charakteru výuky se více pohybovala v oblasti neverbální. Aby nedocházelo k psychickému přetěžování žáků, učitelé vhodně zařazovali relaxační chvílky. V kolektivní výuce bylo patrné, že přes evidentní snahu učitelky o aktivní zapojení všech žáků do vzdělávacího procesu, byli někteří z nich nepozorní a narušovali průběh vyučování.

Po zvládnutí dílčích úkolů následovala většinou pochvala. Učitelé citlivě přistupovali k hodnocení žáků a ocenili pokrok. V závěru hodin probíhalo hodnocení známkou do žákovských sešitů.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech hra na klavír, zobcovou flétnu a klarinet měly celkově dobrou úroveň a hudební nauka velmi dobrou úroveň.

Výtvarný obor

Výuka je organizována v devíti skupinách žáků od přípravného po II.stupeň základního studia. Probíhá pod vedením dvou učitelek, z nichž jedna má v ZUŠ celý pracovní úvazek a působí ve kmenové škole v Kuřimi a na jejím odloučeném pracovišti ve Veverské Bitýšce. Druhá zabezpečuje výuku pouze dvou skupin dětí na odloučeném pracovišti školy v Lelekovicích. Přímé sledování průběhu a výsledků výchovně vzdělávací práce proběhlo z organizačních důvodů jenom v kmenové škole v Kuřimi. Zjištění z hospitovaných hodin prokázala velmi dobré odborné a pedagogické předpoklady vyučující, promyšlený a tvůrčí přístup k vedení výuky.

Výtvarné činnosti jsou plánovány v souladu s platnými učebními dokumenty ZUŠ. Vzdělávání je realizováno dle varianty A učebních plánů. Počty vyučovaných žáků v jednotlivých skupinách, časová dotace a předmětová skladba výuky jsou dodržovány. Obsahovou náplň výtvarných činností má vyučující rozpracovánu ve funkčních tematických plánech. Promyšleně a efektivně využívá možností projektového vyučování a řetězení úkolů formou výtvarných řad.

Výuka probíhala v učebně ateliérového typu, která svými prostorovými dispozicemi a funkčním vybavením poskytuje adekvátní pracovní a esteticky podnětné prostředí. Pro výtvarnou práci nabízí optimální podmínky. Rovněž materiálně-technické zajištění výuky

potřebným výtvarným materiálem a pomůckami bylo ve vztahu k realizovaným činnostem ve všech případech velmi dobré.

Vyučovací jednotky měly jasný cíl a obsah. V úvodní části hodin vyučující děti účinně motivovala a výtvarné úkoly srozumitelně objasnila a přiblížila. Vycházela přitom z již dříve získaných poznatků a dovedností žáků. Vedle vzdělávacího aspektu - osvojování nezbytných výtvarných dovedností, rozvoje výtvarného citění a myšlení, kladla důraz i na výchovný aspekt – vcítění se a prožívání. Jednotlivé úkoly byly svojí náročností vhodně přizpůsobeny věku žáků a jejich možnostem. K jejich naplnění vedla dobrá organizace práce, směřující k účelnému využití vyučovacího času. Učitelka nenásilně vedla žáky k objevování výrazových možností materiálu, k osvojování základních výtvarných postupů a principů při práci s keramickou hlinou. K dětem přistupovala individuálně. Vedla je k rozvoji jejich technické zručnosti a výtvarně logického myšlení. Podporovala originalitu řešení výtvarných úkolů. Během práce žáci prokazovali dobrou úroveň již získaných výtvarných dovedností, návyků a znalostí.

Učitelka dokázala žáky účinně motivovat. Cíleným výběrem pro děti přitažlivých a inspirativních námětů a úkolů se jí dařilo podnítit a posilovat jejich zájem o výtvarnou činnost. Aktivita a zájem o práci byly dále posilovány jejím neformálním, partnerským dialogem s dětmi. Žáci pracovali s výrazným zaujetím a chutí. Psychohygienické zásady byly dodržovány.

Výuka se vyznačovala příkladnou úrovní interakce a komunikace mezi učitelkou a žáky, vzájemným respektováním osobnosti vyučující a jednotlivých dětí, dodržováním pravidel ohleduplného chování. Během výuky prováděla vyučující citlivé hodnocení výsledků práce, které mělo motivující funkci.

Bohatá výstavní činnost, dobrá prezentace výtvarného oboru ve výtvarných přehlídkách a soutěžích, stejně jako úspěchy žáků ZUŠ při přijímacím řízení k dalšímu studiu na školách s výtvarným zaměřením rovněž potvrzují kvalitní práci výtvarného oboru.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve výtvarném oboru měly celkově vynikající úroveň.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Výsledky vzdělávání jsou pravidelně sledovány. Standardním způsobem ověřování vzdělávacích výsledků jsou postupové a závěrečné zkoušky. Tyto komisionální zkoušky jsou prováděny v souladu s vyhláškou o základních uměleckých školách. Z jejich průběhu a výsledků jsou vedeny příslušné protokoly. Dalším hodnotícím nástrojem je posuzování výkonů žáků na interních a veřejných vystoupeních ZUŠ, úspěšnost žáků v soutěžích a při talentových zkouškách ve školách s uměleckým zaměřením. Písemně nejsou analýza a rozbor výsledků vzdělávání podchyceny.

Škola se zúčastňuje soutěží ZUŠ, ve kterých bývají její žáci úspěšní. Nejvýraznějších výsledků dosáhli žáci hry na kytaru, akordeon a trubku, kteří se umístili na čelných místech i v ústředních kolech.

Dobré výsledky zaznamenali žáci při talentových zkouškách k dalšímu studiu ve školách s uměleckou profilací.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledované výuce jsou hodnoceny celkově jako velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje uvedené ve Zřizovací listině jsou v souladu s dokladem o zařazení do sítě škol.

Vedle kmenové v Kuřimi škola realizuje výchovně vzdělávací činnost v šesti odloučených pracovištích. Z nich však pouze odloučené pracoviště ve Veverské Bitýšce je uvedeno v Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení. Další odloučená pracoviště ZUŠ v Moravských Knínicích, Lelekovicích, Čebíně, Lipůvce a Lažánkách nejsou v tomto dokumentu uvedeny.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace schválená Radou Jihomoravského kraje dne 13. září 2001 pod č. j. 25/9
2. Rozhodnutí, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č. j. 29 327/2002-21 s účinností od 1. 11. 2002 ze dne 6. listopadu 2002
3. Výkazy žáků a vyučovacích hodin za školní rok 2003/2004 (hudební a výtvarný obor)
4. Katalogy o průběhu studia v hudebním a výtvarném oboru
5. Rozvrhy hodin hospitovaných učitelů ve školním roce 2003/2004 v hudebním a výtvarném oboru
6. Třídní knihy pro individuální a skupinovou výuku v hospitované výuce ve školním roce 2003/2004
7. Protokoly o komisionálních zkouškách ve školním roce 2002/2003
8. Školní řád
9. Záznamy z jednání pedagogické rady
10. Výroční zpráva o činnostech Základní umělecké školy v Kuřimi v roce 2003
11. Organizační řád ZUŠ Kuřim

ZÁVĚR

Pro realizaci výchovně vzdělávacího programu má škola ve sledovaných oborech vytvořeny potřebné podmínky. Promyšlenou personální prací se podařilo vybudovat plně kvalifikovaný pedagogický sbor, s vhodně zastoupenou nástrojovou profilací. V efektivitě jeho vedení však byly zjištěny dílčí nedostatky (především menší systematickosti a důslednosti kontrolní činnosti ředitele školy), což se následně projevilo v nedostatecích zjištěných v naplňování závazných učebních dokumentů, v nižší kvalitě a průkaznosti pedagogické dokumentace některých vyučujících i samotném výchovně-vzdělávacím procesu.

Přesídlením ZUŠ ze stísněných prostor původní školní budovy do nově postaveného školního objektu, získala škola pro svoji činnost vynikající pracovní zázemí. Funkčně vybudovaný a uspořádaný objekt nabízí pro všechny vyučované obory dostatek kvalitních prostor. Rovněž vybavení nábytkem, nástroji a učebními pomůckami pro všechny obory je kvalitní. V průběhu výuky bylo sledováno efektivní využívání velmi dobrého materiálně-technického zázemí školy.

Průběh a výsledky vzdělávání měly rozdílnou úroveň. Od příkladných hodin (zvláště ve výtvarném oboru) byla sledována v některých lekcích hudebního oboru vedle metodicky promyšlené a velmi dobré úrovně vzdělávání i nižší kvalita výuky, kdy její efektivita byla snižována menší důsledností při vedení žáků a práci s chybou.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jiří Brauner	Jiří Brauner, v.r.
Členové týmu	PaedDr. Jiří Kachlík	Jiří Kachlík, v.r.

V Brně dne 22. prosince 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 5. ledna 2004

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Jiří Vichta, ředitel školy	Jiří Vichta, v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. ČŠI, Křížová 22, 603 00 Brno. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2004-02-02	12-1040/04/10-952
Zřizovatel		

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány.